

Norsk Boglexikon 1643—1813. *Beskrivende Katalog over Boger trykte i Norge fra Bogtrykkerkunstens Indførelse til Adskillelsen fra Danmark. Af Hjalmar Pettersen, Universitets-Bibliothekar. I. Part. Christiania, Cammermeyers Boghandel. 1900.* (Norvég könyvlexikon 1643—1813. A norvég nyomtatványok leíró jegyzéke a könyvnyomtatás behozatalától a Dániától való elszakadásig) 4-r. 288 oldal. Ara 30 franc.

Az európai országok között Norvégia utolsónak fogadta be a könyvnyomtatás mesterségét. Már Izland szigetén több mint száz év óta nyomtattak, midőn abban az évben, a melyben Dániát. Norvégia urát, a svéd *Torstenson* porig alázta, megalakult az első nyomtató műhely Christianiában. Az első tipografus *Tyge Nielszön*, a kinek szorgalmáról és ügyességéről számos csinos és izléses kötet tesz tanulságot. Am az irodalmi élet pangása, főleg pedig a dán nyelvnek elterjedt használata következtében aránylag igen kevés könyvet írtak s adtak ki Norvégországban.

Igy aztán az összes 1643—1813 közt megjelent munkák terjedelmes címei elférnek két vékony negyedréti kötetben.

A nagy gonddal készült könyvészet a szerzők s rendszavak szerinti betűrendben hozza a könyvcímeket. A teljes és pontos leírások terjedelem dolgában vetekednek a mi Régi Magyar Könyvtárunk cízmásaival. A XVII. századiaknál a sormetszet is meg van adva.

Nagy kár, hogy a címek nem korrendben következnek egymásután; így a nyomtatás terjedéséről, a termelés fokozatos növekedéséről nem lehet fogalma az olvasónak.

Varjú.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE.

I.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

Az **Egyetemes Philologiai Közlöny XXIV. évfolyamának 6. 7. füzetében** (1900 június-július) *Felsmann József* a Magyar Nemz. Múzeum könyvtára Cod. Germ. 52. jelzetű kéziratának második részét ismerteti Középkori német orvosi könyv a nemz. múzeum könyvtárában című dolgozatában. — *Heinrich Gusz-távtól Wieland* hazánkban című »könyvészeti kísérlet« olvasható. — A vegyes közlemények közt rövid ismertetés van *Katona Lajos*nak a *Gesta Romanorum* budapesti kéziratáról a *Zeitschrift für vergleichende Litteraturgeschichte* XIII. kötet 4—5 füzetében megjelent dolgozatáról. — A füzet közli még *Hellebrant Árpád* terjedelmes bibliografiai munkáját az 1899-ik évi magyar filologiai irodalomról.

Az **Erdélyi Múzeum XVII. kötetének 5. füzetében** (1900 május 15.) **Tóth Ernő** ismerteti a Holzmann-Bohatta-féle bécsi czimkőnyvet az osztrák-magyar monarchia könyvtáiról. — A **6. füzetben** (1900 június 15.) **Krenmer Miklós** ismerteti Margalits Ede horvát történelmi repertoriumát. **Ferenczi Zoltán** négy eddig ismeretlen jezsuita-drámáról ír. **Török Istvántól** kisebb közlemény olvasható Szilágyi Sándor születési házáról.

A **Grafikai Szemle X. évfolyamának 6. füzete** (1900 június) javarészből Gutenberg emlékezetének szánt czikkekből és emléksorokból van összeállítva. Nagyobb közlemények a **Tichy Ákosé** a nyomdászat ötszázéves haladásáról, a **Firtinger Károlyé** a Rosenthal-féle Missale specialeről, és egy a Gutenberg ünnepségekről. A füzethez Firtinger nyomdászat történeti művének egy folytatólagos ive van mellékelve. — A **7. füzetben** (1900 július) Ligeti Jenő részletesen ismerteti a mainzi Gutenberg-ünnepélyeket. — A **8. füzet** egy az egri érs. liceumi nyomdáról szóló dolgozat befejező részét közli. Ifj. **Aigner Lajos** mainzi és párisi utjáról kezd dolgozatot.

Az **Irodalomtörténeti Közlemények X. évfolyamának 3. füzete** a következő tartalommal jelent meg: Dr. **Zlinszky Aladár**, Arany János balladaforrásai (befejező közlemény.) — **Pfeifer János**, Bajza eszthetikai dolgozatai. — **Fürst Aladár**, Gessner Salamon hazánkban (II. befejező közlemény.) — A dátár: Dr. **Illésy János**, Adatok Balassa Bálintról (II. közlemény.) — **Zsák J. Adolf**, Besenyei György levelei. — **Ferenczi Zoltán**, B. Kemény Zsigmond levelei Wesselényi Miklóshoz. — Döbrentei Gábor végrendelete. — **Rexa Dezső**, Döbrentei Gábor levelezéséből. — Ismertetések, bírálatok: Endrődi Sándor, Századunk irodalma képekben (ism. LMR.) — Irodalomtörténeti repertorium **Hellebránt Árpádtól**.

A **Századok XXXIV. évfolyamának 6. füzetében** (1900 június 15.) folytatja a hazai hírlapok történetirodalmi repertoriumának közlését s kisebb közleményei között ismerteti dr. Toldy László javaslatát a fővárosi könyvtár, levéltár és múzeum ügyében. — A **7. füzetben** (1900 szeptember 15.) **V. J.** ismerteti Dézsi Lajos könyvét Misztótfalusi Kis Miklósról és Pápai Páriz Ferenczről.

II.

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK.

Centralblatt für Bibliothekswesen. XVII. évfolyam, 7. füzet (1900 július.) Victor **Chauvin**, Les sources des Palmblätter de Herder et Liebeskind. — Dr. Anton **Schubert**, Die ehemaligen Bibliotheken der von Kaiser Josef II. aufgehobenen Mönchsklöster in Mähren und Schlesien, sowie die der Exjesuiten zu Teschen

und Troppau. — Hans *Paalzow*, Versammlung deutscher Bibliothekare. — Recensionen und Anzeigen: L. Bertrand, Bibliothèque Sulpicienne ou Histoire littéraire de la Compagnie de Saint-Sulpice (O. H.) — 8. füzet (1900 augusztus.) Karl *Geiger*, Ueber Vermehrung der Bibliotheken durch den Austausch amtlicher Publicationen. — *Roediger*, Das neue Bibliotheksgebäude zu Marburg. — Recensionen und Anzeigen: Charles Gerring, Notes on Printers and Booksellers with a Chapter on Chap Books (G. A. Crüwel.) Catalogue of the Printed Books and Manuscripts of the John Rylands Library (O. v. S.) Alfred Wotquenne, Catalogue de la bibliothèque du conservatoire royal de musique de Bruxelles (Wilh. Altmann.) — 9. füzet (1900 szeptember.) Dr. Anton *Schubert*, Die ehemaligen Bibliotheken der von Kaiser Joseph II. aufgehobenen Mönchsklöster in Mähren und Schlesien, sowie die der Exjesuiten zu Teschen und Troppau. — Satzungen des Vereins deutscher Bibliothekare. — Dr. Emil *Sarnow*, Die typographische Ausstellung zur Gutenberg-Feier in Mainz. — S. *Thomanević*, Die erste slavisch-cyrrillische Buchdruckerei. — Recensionen und Anzeigen: Edouard Rouveyre, Connaissances nécessaires à un Bibliophile (x. x.) Katalog over de oldnorsk-islandske Håndskrifter det store Kongelige Bibliotek og i Universitetsbiblioteket (Ferd. Justi.) Dr. Johann Jakob Merlo und Dr. Otto Zaretsky, Ulrich Zell, Koelns erster Drucker. Arthur Wyss, Ein deutscher Cisianus für das Jahr 1444 gedruckt von Gutenberg.

Állandó rovatok: Mittheilungen aus und über Bibliotheken. Vermischte Notizen.

Deutsche Litteraturzeitung. XXI. évfolyam, 22. füzet (1900 május 26.) O. v. *Gebhardt*, Chr. Frdr. Matthaei und seine Sammlung griechischer Handschriften. — Aug. *Mau*, Katalog der Bibliothek des kais. deutschen archäologischen Instituts. — 25. füzet (1900 június 16.) E. *Stengel*, Die altprovenzalische Liedersammlung der Laurenziana in Florenz (Hermann Suchier.) — 26. füzet (1900 június 23.) P. *Trommsdorff*, Die Birmingham Free Libraries. — 30. szám (1900 július 21.) Paul *Meyer*, Notice sur trois Légendiers français attribués à Jean Belet. [Tiré des Notices et Extraits des Manuscrits de la Bibliothèque nationale et autres bibliothèques t. XXXVI.] (Hermann Suchier.) — 33. szám (1900 augusztus 11.) Max *Bär*, Geschichte des königlichen Staatsarchivs zu Hannover (Friedrich Thimme.) — 35. szám (1900 augusztus 25.) Albertus *Hübl*, Catalogus codicum manuscriptorum qui in bibliotheca monasterii B. M. V. ad Scotos Vindobonae servantur. — 36. szám (1900 szeptember 1.) Ludwig *Mitteis*, Aus den griechischen Papyrusurkunden (Paul M. Meyer.) — Wilhelm *Altmann*, Regesta Imperii XI. Die Urkunden Kaiser Sigmunds (L. Schmitz.) — 37. szám (1900 szeptember 8.) A. *Graesel*, Blätter für Volksbibliotheken und Lesehallen (Dr. Richard Böhme.)

La Bibliofilia. I. kötet 6—7. szám (1899 szeptember-október.)

Romolo *Artioli*, La scoperta di sei preziosi disegni in una Biblia del XV. secolo. — Enrico *Rostagno*, Il Monumentum Gonzagium di Giovanni Benevoli o Buonavoglia. — G. *Castellani*, Un miniatore del secolo XV. — *8—9. szám* (1899 november-december.) C. *Lozzi*, Ancora delle antiche carte da giuoco. — Enrico *Rostagno*, Ancora del Monumentum Gonzagium e del suo autore. — D. *Guolli*, Il sogno di Polifilo. — *Recensioni*: Conte Emilio Budan, L'Amatore d'autografi (G. De Lunis.) — *10. szám* (1900 január.) C. *Mazzi*, Le Acconciature di Giovanni Guerra. — E. *Rostagno*, D'un pregevole codice della Cosmografia di Tolomeo. — *Recensioni e rivista di cataloghi per bibliofili*: L. Delisle, Origine de trois feuillets d'une Cité de Dieu. (L. S. O.) Catalogo dei libri posseduti da Charles Fairfax Murray. (L. S. O.) Catalogo 14 della libreria antiquaria Riccardo Marghieri di Gius. (L. S. O.) — *11—12. szám* (1900 február-márczius) *Un topo di biblioteca*, Una gran lite per una vendita di libri antichi e preziosi. — D. *Gnoli*, Il sogno di Polifilo. — Dr. M. Faloci *Pulignani*, L'arte tipografica in Foligno nel secolo XV. — E. *Budan*, A proposito de L'Amatore d'autografi. — *II. kötet 1—2 szám.* (1900 április—márczius.) Eugène *Müntz*, Les triomphes de Pétrarque. — Dr. M. Faloci *Pulignani*, L'arte tipografica in Foligno. — Le biblioteche governative italiane alla mostra di Parigi. — G. De *Lunis*, Un' ultima parola a un gran maestro d'autografi. — *3—5. szám.* (1900 június—július-augusztus). Demetrio *Marzi*, Giovanni Gutenberg e l'Italia. — H. *Omont*, Un nouveau manuscrit de la »Rhétorique« d'Aristote et la bibliothèque greque de Francesco Filelfo. — Leo S. *Olschki*, Istruzione a Leone Allacci per il trasporto della Biblioteca Palatina di Heidelberg a Roma.

Állandó rovatok: Notizie. Vendite pubbliche. Necrologio. Corrispondenze. Monumenta typographice.

Le Bibliographe Moderne. IV. évfolyam, 1900 márczius-áprilisi füzet (20. szám.) Henri *Stein*, Les archives des notaires à Limoges et à Macon. — C. *Coudere*, Oeuvres inédites de Pierre de Blarru. — M. C. *Briquet*, La date de trois impressions précisée par leurs filigranes (Missel Rosenthal, les neuf preux du Musée de Metz, vue de Lubeck.) — F. S. La bibliothèque du Congrès à Washington. — *Chronique des archives*: Allemagne. Alsace-Lorraine. Autriche-Hongrie. Belgique. France. Italie. Russie. — *Chronique des bibliothèques*: Congrès international des bibliothécaires. Allemagne. Autriche-Hongrie. France. Grande-Bretagne. Italie. — *Chronique bibliographique*: Anciens catalogues de bibliothèques. Nouveaux répertoires bibliographiques. Bibliographie de Calvin. Bibliographie liturgique. Bibliographie du féminisme. Les annuaires du Tarn. Le journal de la librairie autri-

chienne. — Comptes rendus et livres nouveaux: Revues spéciales. Alexandre Tuetey, Répertoire général des sources manuscrites de l'Histoire de Paris pendant la Révolution française (H. S.) Dr. Joseph Alex. Freih. von Helfert, Mittheilungen der dritten (Archiv-) Section der k. k. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Kunst- und historischen Denkmale (H. S.) Archivalische Zeitschrift, neue Folge, VIII. (H. S.) Catalogue d'une bibliothèque de droit international et sciences auxiliaires (H. S.) Moïse Schwab, Répertoire des articles relatifs à l'histoire et à littérature juives parus dans les périodiques de 1783 à 1898 (H. S.) L. Lizan, Bibliographie générale du département des Alpes-Maritimes (H. S.) Louis Lafont de Sentenac, Bibliographie ariégeoise (H. S.) Hjalmar Pettersen, Bibliotheca Norvegica (Bernhard Lundstedt). Bibliothek der Universiteit van Amsterdam; catalogus der Handschriften (H. S.) Dr. E. Schill, Anleitung zur Erhaltung und Ausbesserung von Handschriften durch Zapon-Imprägnirung; Dr. O. Posse, Handschriften-Konzervirung nach den Verhandlungen der St.-Gallener und Dresdener Konferenzen (C. Schmidt.)

Revue des Bibliothèques. X. évfolyam 1—3. füzet (1900 január-márczius.) L. *Barrau-Dihigo*, Notes sur l'Archivo histórico nacional de Madrid. — Émile *Picot*, Des Français qui ont écrit en italien au XVI. siècle (folytatás.) — Léon G. *Pélessier*, Inventaire sommaire des papiers de Pierre-Daniel Huet à la Bibliothèque Laurentienne de Florence (vége.) — Chronique des bibliothèques: Allemagne. Belgique. États-Unis. France. Italie. — Congrès international des bibliothécaires. Congrès international de bibliographie. — Melléklet: Maurice *Dumoulin*, Catalogue des incunables de la Bibliothèque de Roanne. — 4—6 füzet. (1900 április-június) J. *Laude*, Les bibliothèques universitaires allemandes. — E. *Bloch*, Inventaire et description des miniatures des manuscrits orientaux conservés à la Bibliothèque nationale (folytatás.) — Émile *Picot*, Des Français qui ont écrit en italien au XVI. siècle (folytatás.) — Chronique des bibliothèques: Allemagne. France.

Rivista delle Biblioteche et degli Archivi. XI. évfolyam 2—3. szám. Luigi *Colini-Baldeschi*, Appunti di storia marchigiana. — Ippolito *Isola*, La Biblioteca Civica Berio. — Guglielmo *Volpi*, Codici pistoiesi. — Pietro *Vigo*, Una lettera inedita di F. D. Guerrazzi ed un'altra pure inedita di Francesco Bonaini al dott. Antonio Mangini di Livorno. — Ercole *Sola*, Varianti lezioni del Codice Estense contenente i dieci libri dell'architettura di Marco Vitruvio Pollione. — Demetrio *Marzi*, Documenti per la storia della Romagna toscana. — Le biblioteche italiane. — Necrologie: Gaudenzio Claretta (*Antonio Manno*). — 4—6. szám. L. A. *Cervetto* La introduzione della stampa in Genova ed i primi tipografi geno-

vesi. — Lodovico *Frati*, Un poema ignoto d'imitazione ariostesca. — Giuseppe *Lumbroso*, Ia corrispondenza inedito di Gaetano Marini e Lodovico Baille. — Guido *Biagi*, Un nuovo tipo di Biblioteche popolari. — Francesco *Massera*, Di un importante manoscritto di antiche rime volgari. — Demetrio *Marzi*, Documenti per la storia della Romagna toscana. — Curzio *Mazzi*, Le carte di Pietro Giordani nella Laurenziana. — Guglielmo *Volpi*, Una nota di libri posseduti do Lorenzo il Magnifico. — Rivista bibliografica: Bibliotheca hagiographica latina antiquae et mediae aetatis ediderunt socii Bollandiani (G. Mercati.)

A MAGYAR BIBLIOGRAFIAI IRODALOM AZ 1900-IK ÉV ELSŐ FELÉBEN.

Összeállítja: KOVÁTS LÁSZLÓ.¹

ÁGOtha ANTAL. A szilágy-somlyói kaszinó-egylet könyveinek jegyzéke. Szilágy-Somlyó, é. n. (1900.) Bölöni Sándor. 8-r. 39 l.

BIBLIOTHEKS-CATALOG der belletristischen Werke. Militär-Wissenschaftlicher u. Casino-Verein in Komorn. Komárom, 1900. Hungária kny. 8-r. 40 l.

BÜCHER-KATALOG des Arbeiter-Lese- und Bildungs-Vereines in Fehértemplom. 1899. Fehértemplom, é. n. (1900.) Wunder Gyula. 8-r. 46 l.

BÜCHERKATALOG der Schülerbibliothek der Hermannstädter Oberrealschule. Nagy-Szeben, é. n. (1900.) Krafft V. 8-r. XVIII l.

BÜCHERVERZEICHNISS der Bibliothek des Vereines der Buchdrucker u. Schriftgiesser Pressburgs. Pozsony, 1899. Wigand F. K. 8-r. 32 l.

CATALOG der Officiers-Bibliothek des k. u. k. Infanterie-Regiments Erzherzog Friedrich No 52. in Fünfkirchen. Pécs, 1900. Pécsi irod. és nyomda r. t. 8-r. 2, X, 2, 52 l.

CZAKÓ ELEMÉR. Az orsz. magy. iparművészeti múzeum és iskola könyvtárának címjegyzéke. Budapest, 1900. Franklin-társ. 8-r. XV, 246 l.

CZÍMJEGYZÉKE, A budapesti II. kerületi népkönyvtár —. IV. füzet. Az 1897—99. évi gyarapodás. Budapest, 1900. Bichler J. 8-r. 48 l.

CZÍMJEGYZÉKE, A budapesti (budai) tanító-egyesület alapszabályai, a könyvtár — s egyéb szabályok. Budapest, 1900. Bichler J. 8-r. 38 l.

CZÍMJEGYZÉKE, A ferencvárosi polgári kör könyvtárának —. Budapest, 1900. Hunyadi Mátyás kny. 8-r. 22 l.

CZÍMJEGYZÉKE, A szamosújvári társalkodó egylet könyvtárának —. Szamosújvart, 1900. Todorán Endre. 8-r. 40 l.

FÜGGELÉKE, A m. kir. József-műegyetem könyvtára 1893-ik évben kiadott, szakok szerint rendezett címjegyzékének —. Budapest, 1900. Werbőczy kny. 8-r. 4, 109 l.

GLÜCK SOMA. Magyar könyvészet 1899. (Magyar könyvkereskedők évkönyve. X. évf.) Budapest, 1900. Pallas kny. 8-r. XCVIII, 328 l. 1 arckép.

¹ Új rovatot nyitunk meg folyóiratunkban, melynek célja a hazai bibliografiai irodalom terén megjelent könyvek, s a folyóiratokban, értesítőkben, napilapokban s egyébütt elszórt értekezések és egyéb dolgozatok, könyv-lajstromok stb. pontos címét ismertetni meg olvasóinkkal. Az első közlemény a jelen év első felének termékeit öleli fel; a további füzetekben mindig a megelőző évnegyed termékeinek címei lesznek közölve.